

Türkiye'nin
gereksinimi partidir!

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

Gelecek onun için
savaşanlarındır!

“Gerçekten yaşayanlar mücadele edenlerdir”
Fransa grevlerinin
gösterdikleri

Mustafa Kızıltepe

Fransa'da “şimdilik kaydıyla” geçici ateşkes ilan edildi. Son iki aylık süre içinde işçi sınıfının ve emekçi halkın greve en aktif katılan kesimleri, deyim yerindeyse, ikmallerini tamamladılar, yaraları sardılar. Böylesi zorlu bir mücadele, dişini tırnağına takarak savaşan emekçi halkı yorgun düşürdü ama yıldırmadı. Bugün kesinlikle yılgınlıktan söz edemeyiz. Önümüzdeki dönemde, Fransa'da da siyasal ve toplumsal havanın yeniden ısınacağı, yığın eylemlerinin artacağı açıktır.

A Grevin görünürdeki nedenleri, olup bitenler

Fransa'da 1995 Kasım ayının son haftasında başlayan ve Aralık'ın 18'inde -şimdilik kaydıyla- askıya alınan büyük grev dalgasının yankıları çok güçlü oldu. Gerçekten, 1986 Aralık'ındaki altı haftalık tarihsel SNCF (Fransa Devlet Demir Yolları) grevinden bu yana böylesi şiddetli bir grev dalgası hiç yaşanmamıştı.

Türkçe'de güzel bir deyiş vardır: Perşembenin gelişi çarşambadan belli olur. Aynen de öyle oldu. Hükümetin politikasını protesto eden irili ufaklı yürüyüşler ve grevler, üniversite binalarını işgal edip greve başlamalar, 10 ve 25 Ekim tarihlerinde başta SNCF'te çalışanlar olmak üzere kamu sektöründe çalışan emekçilerin örgütledikleri yığınsal uyarı grevleri, perşembenin çok "sıcak" olacağını habercisiydi.

Fransa'da halk, geçtiğimiz Mayıs ayında, tutucu parti RPR'nin lideri Chirac'ı, işsizliği ve yoksulluğu ortadan kaldıracığına, "toplumsal çatlakları" onaracağına garanti veren seçim programına kanıp, oylarını ona verip, devlet başkanı seçmişlerdi. Böylece, RPR'nin önderliğinde oluşan sağ partiler koalisyonu gerek milletmeclisinde, gerekse senatoda ezici çoğunluğu da oluşturduklarından, Jacques Chirac'ın da devlet başkanı seçilmesiyle önleri tümden açılmıştı. Artık "falanca programı uygulamak istiyoruz ama engel oluyorlar" diye sızlanamazlardı. Hükümet parlamantodaki çoğunluğuna güvenip uyarı grevlerinden gerekli sonuçları çıkarıyordu. Bununla da kalmayıp, sokağın sesine kulak vermemeye sanki kararlıymış gibi 15 Kasım'da başbakan Alain Juppe "Reform Programı" adı altında, kamu sektöründe yoğun işten çıkarmaları, devletin bütçe açığını halktan daha fazla vergi almayı öneren bir taslağı millet meclisine sundu.

Söz konusu taslağın belli başlı önerileri şunlardı:

1. Aile başına düşen maaştan kesintiler artıyor: 1 Ocak 1996'dan itibaren, halen %2.4 olan CSG (Genelleştirilmiş Sosyal Katkı) vergisi %0.5 artırılarak tüm maaşlılardan, emeklilerden ve işsizlerin aldığı işsizlik ücretinden kesilecek.

Doğuracağı sonuçlar: Devletin kasasına 25 milyar frank gelir girecek. Ayda 8.800 frank maaş alan bir emekçi ise senede 700 frank kaybedecek.

2. Aile yardımı vergiye tabii tutulacak. 1 Ocak 1997'den itibaren çocuklu ailelere yapılan parasal yardımlar vergiye tabii tutulacak. Ayrıca yapılan yardım miktarları da dondurulacak.

Doğuracağı sonuçlar: 3 milyona yakın ailenin ödediği gelir vergisi artacak. 320.000 ailede vergiye tabii tutulur duruma gelecek. Ayrıca bu ailelerin hepsi oturum vergisinden muaflik haklarını kaybedecekler.

3. Emeklilerin ve işsizlerin sağlık giderlerine yardım azalacak. Vergi ödeyen emeklilerden ve asgari ücretin üzerinde işsizlik ödeneği olan işsizlerden kesilen sağlık giderleri vergisi 1996'da %1.2, 1997'de de %1.2 oranında artımla.

Doğuracağı sonuçlar: Devlet kasasına iki yıl sonunda 15 milyar frank girecek. İş arayan ve eline ayda 6000 frank işsizlik ücreti geçen bir emekçi ise yılda 1800 frank

daha fazla kesinti ödeyecek. Özel sektörde çalışıp emekliye ayrılmış, eline ayda 5000 frank emekli maaşı geçen bir emekçinin alım gücü ise bu kesintiden sonra %5.3 oranında azalacak. Her yıl cebinden 3180 frank daha fazla ödeyecek.

4. Kamu kesiminde çalışanların emeklilik kesintisi ödeme süresi 37,5 yıldan 40 yıla çıkarılacak.

Doğuracağı sonuçlar: Hükümet, emeklilik kesintisi süresini özel sektörde olduğu gibi kamu sektöründe de 40 yıla çıkarmakla asil davrandığını söylüyor! Oysa hiç de öyle değil. Çünkü bir kez özel sektördeki maaşların ortalaması kamu sektöründekilerden daha yüksek ve bu bilinen bir gerçek. İkincisi, emeklilik maaşı hesaplanırken kamu kesiminde çalışanların aldıkları primler hiç hesaba katılmıyor, dolayısıyla emeklilik maaşını aşıya çekici etkisi oluyor. Nerede kaldı eşitlik?! Doğacak en önemli sonuçlardan biri de tabii ki kamu emekçileri 2,5 yıl daha fazla çalışıp, emekliye ayrılınca kadar yerlerine yeni işçi alınamayacak ve dolayısıyla, işsizliğin artmasına neden olacak.

Yukarıda saydıklarım Juppe'nin "Reform Planı"nın toplumdaki en şiddetli tepkiyi çeken kesimlerini oluşturuyor. Bunlara sağlık, kamu taşımacılığı ve servis sektöründe planlanan efektif ve bütçe indirimlerini katmadım! Liste daha da uzatılabilir.

Fransa'da işçi sınıfı ve emekçi halkın reform istemi yok mu? Tabii ki var, ama tam ters yönde. Tüm kamu hizmetlerinin daha da geliştirilmesi, en başta insan sağlığının ve eğitiminin bir imtiyaz değil, en doğal hak olduğunun yaşamda somut olarak görülmesi, gençlerin işsizlik sorunuyla hergün boğuşmaktan geleceğe olan güvenlerini yitirmemeleri, ve tabii bunca yıl emek verdikten sonra da emeklilikte sefil olmadan insanca ömrünün geri kalan yıllarını yaşayabilmek.

Kısacası, en temel insan haklarının bile giderek imtiyaz olmaya başladığı Fransa'da, işçi sınıfı ve emekçilerin en bilinçli kesimi bu gidişe dur demek amacıyla 24 Kasım'da şalterleri indirdi. Hergün daha da yığınsallaşan eylemlerle sokağa döküldü. Bir hafta içinde grev, Fransa'nın dörtbir köşesine yayıldı: SNCF ve RATP (Paris Metro ve Otobüs İşletmeleri)nden sonra EDF-GDF (Fransa Elektrik ve Gaz Kurumu), France-Telecom, orta ve yüksek eğitim kurumlarında çalışanlar da dört hafta boyunca yığınsal olarak greve katıldılar.

Grev özellikle Paris'te yaşamı felce uğrattı. Ulaşım gerçek bir sorun oldu. Yüzbinlerce insan Paris'te olduğu gibi Marsilya, Toulouse, Bordeaux, Lyon gibi büyük kentlerde saatlerce yürüyerek ya da otostop yaparak işyerlerine gidip gelmek zorunda kaldılar. Burada önemle belirtmek istediğim bir nokta var: Tüm bu zorluklara karşın çalışan halkın ezici çoğunluğu hiç yakınmadı, aksine grevcileri sonuna kadar desteklediğini söyledi. Greve kaşı olan birilerini bulup, halkın gözünde grevcilerin kredisini düşürmek için karınları çatalyan medya ekipleri, "bunca çektiğiniz yetmiyormuş gibi neden grevi destekliyorsunuz" diye sorduklarında aldıkları yanıtlar, "çünkü istemleri haklıdır", "çünkü bu grevle bizim ve çocuklarımızın da haklarını savunuyorlar" şeklindeydi. Sorunun basit bir "Juppe reform planı"na karşılık olmadığı açık

seçti.

Halkın grevcilerle dayanışmasına bir diğer kanıt olarak şunu ekleyebilirim: Grevlerin yayılmasıyla birlikte iktidardaki gerici parti RDR, halkın grevlerden kaynaklanan zorlukların yarattığı hoşnutsuzluğu grevcilere karşı dönüştürmek amacıyla kendi militanları aracılığıyla "anti-grev komiteleri" kurdurdu. Paris'te ve Bordeaux'da (Juppe bu kentin aynı zamanda belediye başkanı) düzenlenen greve karşı yürüyüşlere katılanların sayısı 500-1000'in ötesine geçemedi. Yürüyüşleri de görseyiz, derhal hangi toplumsal kesimden geldiklerini anlarsınız! Bahse girerim ki, çoğu hayatında ne otobüse, ne de metroya binmiştir.

Grevin altı çizilmesi gerken diğer yanlarını şöyle sıralayabiliriz:

★ Dört haftalık grev süresince Fransa çapında düzenlenen altı büyük yürüyüşün her biri son derece militan, düzenli ve yığınsal eylemlerdi. Halktan büyük sempati topladı.

★ Paris dışındaki kentlerde katılım oranı olağanüstü yüksekti. (Paris'te yaşanan trafik kaosunun kentin büyüklüğü nedeniyle caydırıcı rol oynadığı söylenebilir.) Örnek vererek eylemlerin doruğa ulaştığı gün olarak anılan 12 Aralık'ta Rouen kentinin nüfusunun (390.000) %25'i sokağa dökülmüştü. Kentin tarihinde böylesi yığınsal eylem hiç görülmemiş. Aynı gün diğer bir rekor da Marsilya'da kırıldı. 1 milyon 300 binlik nüfusun %13'ü yürüyüşte yerini aldı.

★ Ülkenin önde gelen büyük sendika federasyonlarından CGT, FO ve CFDT ilk kez ortak eylemler düzenlediler. Sendikal birliğin en somut örnekleri tabanda çok daha yoğun olarak yaşandı.

★ Öğrenci gençlik hareketiyle, öğretmenlerin sendikal ve demokratik yığın örgütleriyle işçi sınıfının sendikal örgütlerinin yıllardan beri ilk kez omuz omuza eylemlere katılmaları burjuvaziye ve hükümete korkulu günler yaşattı. "Bir daha Mayıs 68'i mi yaşayacağız?" sorusunu geveleyip durdular.

★ Özel sektörde çalışan emekçilerin çok az bir kesiminin greve katılması eylemlerin daha da yığınsal bir havaya bürünmesine engel oldu. (Çok sayıda küçük ya da orta büyüklükteki özel işletmelerde işçilere özel ikramiyeler verildiğini gazetelerden okuduk. İnsanın sorası geliyor: Bayram değil seyran değil, patron bizi neden gördü diye!)

Bu kısmı bitirmeden önce, yaşadığım ve belleğimde grevin en somut olarak yerleştiği bir anıyı anlatmadan, duyduğum hazı paylaşmadan edemeyeceğim: Günlerden 17 Aralık pazar (grevin "şimdilik" kaydıyla durdurulmasına karar verilecek 24 saat sonra, Juppe hükümeti genelde kamu sektöründe çalışanlarla ve özellikle SNCF'le ilgili tutum taslaqları geri çektiği için demiryolu işçilerinin önemli bir kesimi ise başlamaya hazır.) Yer: Gare du Nord. Paris'in en önemli garlarından biri, ayrıca kentin emekçi halkın yoğun olarak oturduğu mahallerde çevirili. Paris Komün'ü ve 2.Dünya Savaşı'nda Nazi işgali sırasında buralarda çok kanlı olmuş çatışmalar. Öğlene doğru garın yanından geçiyordum. Merak ettim, girip bir bakayım dedim. Trenler çalışmaya başladı mı diye. Gar son derece tenhaydı, görünürde çalışan tren de yoktu. Ancak az ilerde peronların sonunda bulunan depolardan

sesler geliyor, insanlar görüyordum. Yaklaşım. Garın deposunda çalışan işçilerle merkez hat değişim bürosunda çalışanlar hep birlikte ailelerini ve tüm çevrede oturanları da davet etmişler, grevi kutluyorlardı. Herkes yiyecek birşeyler getirmiş, tam bir bayram havası yaşıyordu. Halkın grevci işçilere desteği tamdı. Dört hafta boyunca grevcilerle nasıl dayanıştıklarını anlatıyorlar, anılarını tekrarlıyorlardı. Gerekiirse yeniden şalterleri indireceklerini, patronların sevimli görünmeye çalışmalarına en ufak güven duymadıklarını söylüyorlardı. Az öteki duvarın üstüne dört hafta önce kocaman yazılmış bir yazının olduğu gibi durduğunu gösterirken gözleri ışı ışıydı: "Gerçekten yaşayanlar mücadeleye edenlerdir".

B Grevin gerçek nedenleri, Fransa'nın içinde bulunduğu kriz

Aradan geçen iki ayın sonunda ortaya çıkan nedir? Grevin sonuçları olduğu kadar nedenlerini de araştırmak gerekiyor. Önümüzde sıcak olacağı benzeyen dönem var. Siyasal ve sendikalar savaşımlarına alacağı biçimlere göre, yığınlar hedefleri açıkça önerebilmek için bu gerekli.

Son iki aylık süre içinde işçi sınıfının ve emekçi halkın greve en aktif katılan kesimleri, deyim yerindeyse, ikmallerini tamamladılar, yaraları sardılar. Böylesi zorlu bir mücadele, dişini tırnağına takarak savaşan emekçi halkı yorgun düşürdü ama yıldırmadı. Bugün kesinlikle yılmaktan söz edemeyiz. Şu sıralarda dikkat kesilerek, hükümetin grevleri yatıştırmak için verdiği sözlere ne kadar sadık kalacağını bekliyoruz.

Önümüzdeki dönemde, Fransa'da siyasal ve toplumsal havanın yeniden ısınacağı, yığın eylemlerinin artacağı açıktır. Hükümet verdiği sözleri tutmuyor. Devlet sosyal harcamalar bütçesiyle ilgili kısıntıları değil durdurmayı, tam tersine giderek arttırmayı amaçlıyor. Örnek mi? 19 Şubat günü Millet Meclisi'nde yapılan oylamada, çoğunluğu elinde tutan gerici partiler koalisyonu, hükümetin sosyal yardımlarla ilgili harcamalarının doğrudan Millet Meclisi aracılığıyla kontrol edilmesine ilişkin yasa tasarısını onayladı. Böylece, karar mekanizmasına katılımları on yıllardır süren sendikaların bu hakları bir çırpıda ellerinden alındı!

Öte yandan sosyal sigorta reform projesiyle ilgili görüşmeler sürüyor. Hükümet SSK'nın bütçe açığını halka ödetmek istiyor. Sendikalar ise işverenlerin katkısının artırılmasını istiyorlar. Dolayısıyla SSK reform projesi üzerinde giden anlaşmazlık yeniden önemli toplumsal patlamalara yol açabilir, çünkü konu tüm emekçileri ilgilendiriyor ve hükümetin elini ceplerine atmasını istemiyor.

Dünyanın en zengin 7 ülkesinden biri olan Fransa'da toplum nasıl oldu da böyle bir patlama noktasına varabildi? Neden devlet sürekli kriz içinde? Hiç kuşkusuz şunu söyleyebiliriz ki, ülkede gelir dağılımındaki eşitsizlik, uygulanan ultra liberal politikalar sonucu görülmemiş biçimde artmaktadır. İşsizler ordusuna katılım her geçen gün artmakta, ve buna bugün kadro diyebileceğimiz kesimler de katılmaktadır.

Yelpazenin öteki ucuna bakarsak, tekeller ve çokuluslu şirketler görülmemiş kârlar elde etmektedirler. Örneğin, geçtiğimiz Ocak ayında açıklanan resmi veriler göre, Kasım 1995'te Fransa'nın dış ticaret artışı 15 milyar franktı. Böylece, 1995 yılının ilk 11 ayında ülkenin toplam dış ticaret artığının ise 108 milyar franka ulaştığı belirtiliyordu. Görülüyor ki birileri kazanıyor, hem de ne biçim! Ayrıca unutmayalım ki veriler resmi, yani yalnızca bildirilmiş olanlara dayanıyor. Gerçek rakamların ise resmi verilerin çok üstünde olduğu açıktır.

Bugün Fransa ve diğer emperyalist ülkelerin içinde yaşadığı siyasal ve toplumsal krizin nedenlerini daha iyi anlayabilmek için Yürükoğlu yoldaşın 10 Eylül 1982'de, 62. kuruluş yıldönümü toplantısında yaptığı konuşmayı hatırlatmak istiyorum. Geleneksel olduğu üzere, konuşma kitap haline getirilmiş ve *Durum ve Görevlerimiz 1983* başlığıyla *İşçinin Sesi* yayınının 29. kitabı olarak çıkmıştı.

Kitabın içeriğini (ki üç temel bölümden oluşuyor: Dünya ve Türkiye, Cephe Sorunu, Parti Yaşamı) bulunduğumuz yerde yoldaşlarla özümsemeye çalışırken, doğal olarak en çok üzerinde durduğumuz konu cephe konusuydu. Tam o sıralarda BİRKOM ve FKBDK etkinliklerinin en yoğun olduğu dönemdi. Dışımızdaki tüm siyasal hareketlerle hergün görüşüyor, tartışıyor ve eylemlerde buluşuyorduk. O hayhuyun içinde kitabın ilk bölümünü oluşturan Dünya ve Türkiye'yi tartışırken, yoldaşların oflayıp, poflamalarını anımsıyorum. Bölümün içeriği günün sıcak eylemlerinin biraz dışında kaldığından yoldaşlar bir an önce bu bölümü bitirip, cephe sorununun tartışmak için sabırsızlanıyorlardı. Oysa Dünya ve Türkiye bölümünde öne sürülen fikirler tam da bugün ileri kapitalist ülkelerin içinde bulunduğu derin ekonomik ve toplumsal krizin nedenlerini anlayabilmemiz için gerekli olan ipuçlarını vermekteydi!

Okuyucuyu sıkmak pahasına da olsa kitabın Dünya ve Türkiye bölümünden uzunca bir alıntı yapacak ve 14 yıl önce partimizin öne sürdüğü görüşleri bugün yaşamın nasıl doğruladığını verilerle kanıtlamaya çalışacağım:

"Emperyalist ülkelerde işsizlik 1960'ların sonundan bu yana, giderek yükselen eğrisiyle yapısal bir özellik kazandı. Azalacağını da kimse beklemiyor. Bugün emperyalist ülkelerde 15 milyon kadar işsiz vardır.

"Emperyalist ülkelerin pek çok dalda üretimi geriliyor. Yani, ürettikleri mal miktarı azalıyor. Pek çok sektörde kapasite fazlası görülüyor. Yine pek çok işkolunda zorunlu kısa çalışma var. Ve yine her tarafa çok yaygın, yığınsal işten çıkarma var. Bunları hepimiz hergün gazetelerden okuyoruz.

"Bu yığınsal işten çıkartmalara özellikle iki gelişme neden olmaktadır:

"Birincisi, otomasyon hızla geliyor. İkincisi ve tüm emperyalist ülkelerde gerçekten çok önemli bir ortak özellik olarak üretim süreçleri rasyonalize ediliyor.

"Üretim süreçlerinin rasyonalizasyonu son yıllarda büyük önem kazandı. Bunun en önemli nedeni de elektronik mühendisliğinde ortaya çıkan ilerlemeyle elek-

tro-mekanikten elektroniğe geçilmesi ve bunun getirdiği çeşitli olanaklardır.

"Sonra, en önemli emperyalist ülkelerde -ki bunlar ABD, İngiltere, Fransa, Almanya ve Japonya'dır- (bu da çok önemli bir nokta) iç yatırımların 1970'lerden bu yana Gayrisafi Milli Hasıla'ya oranı sabitleşti. Hatta dönem dönem düşmektedir. Bu şu anlama geliyor. En önemli emperyalist ülkelerde emperyalist tekeller, kendi ülkelerine yatırım yapmıyorlar, ya da giderek azalan bir oranda yapıyorlar.

"Buna birşey daha eklemek gerekir. Yaptıkları iç yatırımların giderek artan bölümü rasyonalizasyon için harcanıyor. Demek ki, bir kere yatırımlar duruyor, geriliyor. Yapıldığı kadarının da, artan bir miktarı, varolan işletmeleri rasyonalize etmede kullanılıyor. Bu gelişmelerin hepsi işsizliğe çıkıyor.

"Buna karşılık emperyalist ülkelerin dış yatırımları, düzenli olarak artıyor. Az gelişmiş ülkelere yaptıkları yatırımların tüm dış yatırımlar içindeki payı da artıyor. Bu, *Zayıf Halka*'dan bu yana eklenmesi gereken bir noktadır.

"Yatırımlar konusunda birşey daha söyleyeceğim. Çok önemli bir gelişme. Dış yatırımlar artıyor, dış yatırımlarda az gelişmiş ülkelerin payı artıyor dedim. Bir de dış yatırımlarda endüstriyel yer değiştirme amacıyla yapılan yatırımların yeri giderek artıyor. Bu konuya ilerde yine döneceğim.

"İşsizlik, üretim daralması, zorunlu kısa işgünü, yığınsal işten çıkarmalar, ama tüm bunlar emperyalist ülkelerin durumunu anlatıyor, emperyalist tekellerin değil! Emperyalist tekellerin ise kârları hızla artıyor, dış yatırımları, üretim kapasiteleri ve işgücü kullanımları artıyor. Özellikle az gelişmiş ülkelere yaptıkları yatırımlar artıyor. Lenin'in *Emperyalizm* kitabında söyledikleri en çıplak biçimde görülüyor. Sermayenin tek güdüsü vardır: Kâr. Ne 'allahı' ne 'kitabı', ne 'vatanı', kâr güdüsünden başka hiçbir şeyi yoktur. Nerede daha kârlı bir olanak varsa ellerini yıkayıp o yana gidiyor ve rekor kârlar yapıyor.

"Bu gelişmelerin sonucunda şöyle birşey ortaya çıkıyor: Tüm emperyalist ülkelerin devletleri mali bunalım geçirilmektedir. Bu kafa karıştıran birşey. Bazen yoldaşlara emperyalistlerin bir oyunu gibi geliyor. Gazetede okuyorsun, şu tekel rekor kâr yapmış. Öte yandan işsizlik, gerileme v.b. Yerine oturmuyor. Ama bunlar gerçekten oluyor. Tekeller kârlı bir dönem yaşıyor, emperyalist ülkelerin devletleri, toplumu bunalım yaşıyor. Bu çok ilginç birşey. Emperyalist ülke devletlerinde ortaya çıkan mali bunalımın sonu ne zaman gelir belli değil. Çünkü bu eğilimler gidici eğilimlere benzeniyor.

"Emperyalist sermaye bu denli kârlı bir dönem yaşarken, emperyalist devletlerin içine girdiği mali bunalım nerelerden kaynaklanıyor?

"a) Yüksek işsizlik, ve kısa çalışma günü, devletin vergi gelirlerini düşürüyor ve devlet harcamalarını artırıyor.

"b) Yukarıda değindiğim endüstriyel yer değiştirme tehdidi karşısında, şirketler ülkelerden kaçmasını diye yeni vergiler

getiremiyor.

“c) Ülke içinde yatırımları teşvik etmek, böylece toplumsal patlamaları, bunalımları önlemek için, emperyalist devletler, şirketlere yeni vergiler getirme bir yana, her türlü kolaylığı sağlamak için çırpınıyor. Devlet kimindir, zaten biliyoruz da, burada yeni bir durum var. Her yönden, şirketlere yeni olanaklar açıyor. Karşılıksız yardımlar, faizsiz krediler, vergi indirimleri vs. tanıyor. Tüm ülkelerde aynı şekilde gerçek ücretlerin düşmesi için elinden geleni yapıyor.

“Tüm bunlar, damla damla bu devletlerin mali bunalımını artırıyor. Bunun sonucunda da emperyalist ülkelerde toplumsal hizmetler, emeklilik ve sağlık sigortası harcamaları giderek kesiliyor.

“Devletle sermayeyi çok fazla birbirine karıştırmazsak, o zaman herşey yerine oturuyor.

“Emperyalist ülkelere ilişkin bu bölümü şöyle bir özetle bitirebiliriz. Emperyalist ülkelerin yaşadıkları ekonomik sorunlar, kendi emperyalist tekellerinin (bilinçli ya da bilinçsiz, orası önemli değil, kâr güdüsü nedeniyle) hareketleri sonucudur.” (R.Yürükoğlu, *agy*, s.16-18) Yürükoğlu yoldaş sanki bugünü anlatıyor! Aynı bölümde orta ve az gelişmiş kapitalist ülkelerin ekonomilerinde de 80’li yılların başlarında gözlemlenen yeni eğilimler de inceleniyor. Ancak konumuz Fransa olduğundan daha fazla dağıtmak istemiyorum. Yukarıda yaptığım uzun alıntıda belirtilen

saptamaları yaşamın Fransa’da ne dereceye kadar doğruladığının kanıtını bize en güzel verecek olan istatistiksel verilerdir. İlk vereceğim veriler, 1970-1994 yılları arasında Fransız şirketlerinin yurtdışında faaliyetlere geçişleriyle ilgili:

Yerleşim bölgesi	1970 öncesi	1970-84	1985-89	1990-94
Avrupa Birliği(AB)	22	18	38	22
AB dışındaki Avrupa	20	13	22	45
Afrika (Kuzey Af. hariç)	45	33	10	12
Kuzey Afrika	31	30	12	7
Hızlı gelişen Asya ül.	10	32	32	26
Güney Amerika	33	33	13	21
Doğu Avrupa ül.	-	3	8	89

* Her satır toplamı %100’dür.

Kaynak: DREE (Direction des Relations Economiques Exterieures)

Yukarıdaki veriler döneme göre Fransız şirketlerinin nasıl dünyaya yayılmış olduklarını gösteriyor. Doğu Avrupa ülkeleri diye adığımız eski sosyalist ülkelere pazar ve

ucuz, kaliteli işgücü kapma amacıyla gelen Fransız şirketlerinin sayısında bir patlama olduğu görülüyor. Bir diğer çarpıcı örnek de 1970-84 yılları arasında, Asya kaplanları diye adlandırılan Güney Kore, Tayvan, Hong-Kong ve Endonezya gibi ekonomileri hızla gelişen Asya ülkelerine üşüşen Fransız şirketlerinin artış oranıdır.

Aktaracağım ikinci veriler ise yurtdışında faaliyet gösteren Fransız şirketlerinin en çok yatırım yaptığı ve en çok işçi çalıştırdığı ülkelerin ilk 10’uyla ilgili. Hemen belirtiyim ki bu verilerin kaynağında “vergi cenneti” diye adlandırılan ülkelerin hesaba katılmadığı belirtiliyor-oralandaki doğal kaynak yağmasını ve ücretli emek sömürsünü varın siz düşünün!

En çok doğrudan yatırım yapılan ülkeler (1993) (milyon dolar olarak)

1. Çin Halk Cum.	57.2
2. Singapur	50.8
3. Endonezya	44.1
4. Meksika	41.9
5. Brezilya	40.4
6. Malezya	26.9
7. Suudi Arabistan	22.5
8. Arjantin	21.7
9. Hong-Kong	17.7
10. Tayland	13.8

(Toplamın %68’i) Kaynak: IMF ve DREE

Çalıştırılan işçi sayısı (1994) (binle çarpın)

1. Brezilya	119
2. Fas	56
3. Fildişi sahili	51
4. Arjantin	46
5. Nijerya	38
6. Kamerun	33
7. Macaristan	25
8. Çek Cumhuriyeti	25
9. Malezya	24
10. Meksika	24

(Toplamın %56’sı) Kaynak: IMF ve DREE

Yukarıdaki istatistiklerden de açıkça görüldüğü gibi, Fransız şirketinin üretimi yurtdışına kaydırma ve bunu genel olarak emek gücünün ucuz olduğu ülkelerde gerçekleştirme eğilimi kuşkuyla yer bırakmayacak biçimde açıktr.

Tekeller Fransa’da fabrikalarını kapattıklarında, işsiz kalan emekçileri varsın devlet düşünsün! Devlet bütçe açığını kapatmak istiyorsa atсын elini işçinin, emekçinin, hatta emekliyle, işsizden de cebine! Bilimsel-teknojik devrimin tüm olanaklarından yararlanarak ülkeler üstü örgütlenip dünya çapında üretime geçen tekelleri ise yay tutabilene! Yeni dünya düzeyinin emperyalist ülkelerdeki işçi sınıfına ve emekçilere vereceği ancak bu kadardır.

Sözümüzü Yürükoğlu yoldaşın yukarıda alıntı yaptığımız kitabından bir paragrafı tekrarlamak pahasına da olsa aktararak bitirelim:

“Sermayenin tek güdüsü vardır. Kâr. Ne ‘allahı’ ne ‘kitabı’, ne ‘vatani’, kâr güdüsünden başka hiçbir şeyi yoktur. Nerede daha kârlı bir olanak varsa ellerini yıkayıp o yana gidiyor ve rekor kârlar yapıyor.” (R.Yürükoğlu, *agy*, s.16-17)